

Visca la República, malgrat tot!

L’aprovació, el 21 de juliol passat, de la vint-i-quatre reforma constitucional de la cinquena República ha tornat a encendre la metxa de les divisions en el si de l’esquerra. El president Nicolas Sarkozy va aconseguir que l’Assemblea i el Senat, reunits en un congrés celebrat a Versalles, aprovessin la seva reforma constitucional, tot i l’oposició gairebé unànime dels socialistes (només l’antic ministre Jack Lang hi va votar favorablement), dels comunistes, dels verds i d’una bona part dels independents d’esquerra. A més, el projecte va rebre també els vots contraris dels pocs fidels que poden mantenir el centrista François Bayrou o l’antic president Jacques Chirac. Així, la proposta de reforma impulsada pel president Sarkozy va aconseguir la majoria necessària de les tres cinquenes parts per només dos vots; és a dir, 539 a favor i 357 en contra.

El discurs de la dreta presidencial no ha canviat, com tampoc ho va fer després de la derrota a les darreres eleccions municipals. El primer ministre, François Fillon, i tot un seguit de ministres consideren que aquest resultat els porta a “continuar les reformes i a modernitzar el país.” Que l’adopció de la reforma s’ha convertit en un èxit per a Sarkozy sembla evident: “L’oposició sistemàtica és un bon mètode?”, es preguntava Laurent Joffrin a les pàgines del diari *Libération*, per concloure que “l’èxit obtingut per Nicolas Sarkozy al Congrés demostra que no. I aquest èxit, és el Partit Socialista qui l’ha fet espectacular.” Al seu torn, el diari *Le Monde* considera que l’esquerra ha “confós oposició i obstrucció”, mentre que *Le Figaro* parlava de “victòria psicològica” del camp presidencial.

L’esquerra, en canvi, es resisteix a reconèixer la seva derrota i, si bé mira de trobar una solució als vots que se li han escapat, no acaba de trobar un discurs unitàri. El mes de maig passat, disset diputats i senadors del Partit Socialista

Nicolas Sarkozy ha aconseguit, tot i que amb dificultats, impulsar una nova reforma constitucional que reforça el seu rol com a president de França. A més, després de molts estira-i-arronsa, la nova llei inclou el reconeixement del català com a part del patrimoni francès.

(PS), entre els quals hi havia Manuel Valls o Gaetan Gorce, firmaven una tribuna que demanava als seus col·legues no caure en el parany de l’oposició sistemàtica. Reduïts a quatre, dimecres passat reconeixien la derrota de l’esquerra i criticaven una oposició “pavloviana, incapaç d’abstreure’s d’una forma d’antisarkosisme que la porta a oposar-se a tot projecte vingut del president.” Tots quatre han votat contra la reforma.

Generació Mitterrand. La Unió per un Moviment Popular (UMP) de Sarkozy ha aprofitat l’ocasió per demanar la dimissió de l’actual secretari general del PS, François Hollande, que justament deixarà el càrrec el proper mes de novembre. Hollande ja té prou feina per mirar de resoldre els problemes interns d’un partit que dirigeix des de 1997. Referint-se a Jack Lang, l’inamovible ministre de Cultura de François Mitterrand, Hollande, explicava que “el seu vot no era necessari. Raó de més perquè no el donés. S’ha desmarcat tot sol del seu

grup; haurà de reflexionar a consciència sobre allò que ha fet i treure’n totes les conclusions morals”, sense explicitar una possible exclusió del partit.

Lang, que havia participat en la redacció de la Comissió Balladur, va defensar el seu vot per “coherència”, tot i que el cap de setmana abans de la votació encara no sabia què votaria. La “Constitution Jack Lang”, segons l’expressió del diputat (UMP) contrari a la reforma Jean-Pierre Grand, en tot cas no sembla agradar gaire als nous socialistes com Manuel Valls o Arnaud Montebourg. Tot defensant-se de voler excloure ningú, la nova generació de socialistes haurà d’aprofundir l’anàlisi dels dos septennis de Mitterrand i d’homes com Lang, Charasse, Kouchner, Tapie o Attali que, per diverses raons, prefereixen donar la mà a Sarkozy que a qualsevol dels tres principals candidats al congrés socialista del mes de novembre: Ségolène Royal, Martine Aubry o Bertrand Delanoë.

De fet, tant Montebourg com Valls admeten que si guanyen les eleccions

Vista general del congrés celebrat a Versalles el 21 de juliol passat, en el moment en què, el primer ministre, François Fillon, s'adreçava als diputats i senadors des de la tribuna.

del 2012 "s'haurà de construir la sisena República." I per evitar un senat conservador que, amb el seu sistema electoral de sobrerrepresentació de les zones rurals, no té gaires possibilitats de passar a mans de l'esquerra, pensen que s'haurà de recórrer a un referèndum, tal com va fer Lionel Jospin l'any 2000 quan el mandat

presidencial es va escurçar a cinc anys.

Amenaces i càrrecs. Malgrat tot, el camp presidencial tindrà dificultats per fer creure que realment ha obtingut una victòria. Tot i que, certament, el senat no corre el perill de canviar de mans polítiques, les properes eleccions senatorials

El català entra a la constitució jacobina

La "cinquième bis", com ara anomenen la República francesa alguns dels socis de Nicolas Sarkozy, reforçarà el rol del president i el dels diputats en detriment del govern. El reconeixement de les llengües dites "regionals" com a part del patrimoni francès ha quedat sancionat dins l'article 75 de la Constitució i això hauria de permetre la ratificació de la Carta Europea de les Llengües que França, juntament amb Grècia, era l'últim país a no haver-ho fet. Ara per ara, és una incògnita si aquest reconeixement pot resoldre positivament les velles dificultats de les escoles bressoles de la Catalunya Nord. El gran progrés, per a aquells ciutadans que tinguin problemes amb la Justícia, és la possibilitat de recórrer una llei que considerin anticonstitucional. I la possibilitat d'organitzar referèndums d'iniciativa popular que, això sí, han de ser secundats per una desena part dels electors inscrits i per una cinquena part dels diputats, cosa que els fa, de fet, gairebé impossibles.

de finals d'any –a mans dels ciutadans electes– faran perdre, com a conseqüència del resultat de les últimes municipals, prop de deu senadors a la dreta. Vist el resultat dels vots per a la reforma constitucional, aquests senadors l'haurien fet molt difícil, circumstància que explica la precipitació, les amenaces i les propostes de càrrecs rebudes per alguns personatges de la dreta que volien votar en contra, com Bernard Debré, fill del redactor de la Constitució de la cinquena República i germà del president del Consell Constitucional.

La nova constitució no acaba de resoldre alguns problemes importants, com subratlla Jean-François Kahn, de la revista *Marianne*: "El 45 % de l'electorat del 2007, el 52 % l'any 2002, no té cap mena de representació política dins les institucions nacionals com a conseqüència d'un sistema electoral molt poc democràtic." El PS havia fet de la introducció d'una part de proporcionalitat per a l'elecció dels diputats una condició *sine qua non*. La UMP, que, amb un 45 % dels sufragis, té el 60 % dels diputats, no en va voler ni sentir a parlar.

Per la seva part, Patrick Lefebvre, portaveu del partit presidencial, s'ha felicitat de l'adopció de la reforma i recordava que "l'any 1875, l'esmena Wallon que establia el règim republicà va ser votada per un sol vot de diferència." Uns quants lectors del diari electrònic *Rue89* li han recordat també que bona part dels radicals votaren els plens poders al mariscal Pétain el 10 de juliol de 1940. Tal vegada és per això que el que queda d'aquest Partit Radical d'Esquerres (PRG) ha votat a favor de la reforma de Sarkozy? "A canvi de què?", es pregunten. D'una fusió entre radicals de dretes i d'esquerres per a les properes eleccions europees, com temen els socialistes?

En tot cas, el 10 de juliol de 1940, Vincent Badie, diputat de la regió de Montpellier que havia votat en contra dels plens poders a Pétain i que per això i per la seva actitud de resistent va anar a parar a Dachau, en sortir del Casino de Vichy, exclamava un "Vive la République quand même!" (Visca la República, malgrat tot!). Si fa no fa, és el que avui deuen pensar els socialistes.

Juli Martí Casals
París